

FRANSUZ TILI TARJIMASIDAGI SO'ZLARNING QIYOSIY O'RGANILISHI.

Usmanova Malika Adilovna

Farg'ona davlat universiteti akademik litseyi "Xorijiy tillar" kafedrası

fransuz tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: *Tarjimada qiyosiy tilshunoslik yutuqlaridan unumli foydalaniladi. Tarjimada qiyosiy tahlildan maqsad, tarjima jarayonidagi umumiy qoidalarni o'rganishdir. Tarjima nazariyasida qiyosiy tahlil so'z va gaplarning qiyosiy tahlil natijasi sifatida qabul qilingan fakt (dalil)larga asoslangan.*

Kalit so'zlar: *Ba'zi tillar sezilarli darajada maxsus ma'nolarga ega bo'lgan so'zlarga boy bo'lib, boshqalari esa umumiy tushunchalarni ifodalaydi va ikkilamchi ma'nolarni rad etadi.*

Fransuz tilidagi so'zlar bilan boshqa tildagi so'zlarning turli xil xususiyatlarini qiyosiy o'rganish fransuz va boshqa tillardagi so'zlarning turli xil xususiyatlari mavjud ekanligini ko'rsatadi. So'z shakli, o'zaro bog'langan so'zlarning semantik tuzilishi va ularning nutqda ishlatilishi turli xil tillarda turlichadir. Har bir tilning o'zining leksik tuzilishi mavjuddir. Lekin hamma ma'nolarida emas, ya'ni fransuz tilidagi so'zning ma'nosini ifodalovchi o'zbek tilidagi so'zni topish mumkin. Misol uchun, "main" so'zining ma'nolarini uning ma'nosini ifodalovchi "qo'l" so'zi bilan taqqoslang. Bundan tashqari, fransuz va o'zbek tillarida o'zaro bog'langan so'zlar turli xil yasama so'zlarni hosil qiladi. Misol uchun: "main" (mains, mains libres), "qo'l" (qo'llar, qo'llar bo'sh). O'zbek tilidagi so'zning semantik tuzilishida shu so'zning ma'nosini ifodalovchi fransuz tilidagi so'zda mavjud bo'lmagan aniq shakliy ma'no mavjud bo'lishi mumkin. Misol uchun: Bu voqea menga katta maktab bo'ldi — Cet incident a été une grande école pour moi. Fransuz tilidagi so'zning leksik valentlik darajasi o'zbek tilidagi so'z bilan bir xil emas. Misol uchun: O'zbek tilidagi "ko'tarma" so'zi "qo'l" va "stul" kabi otlar bilan birikishi mumkin. Lekin uning ma'nosini ifodalovchi fransuz tilidagi so'zlar esa aksincha bo'ladi.

Ba'zi tillar sezilarli darajada maxsus ma'nolarga ega bo'lgan so'zlarga boy bo'lib, boshqalari esa umumiy tushunchalarni ifodalaydi va ikkilamchi ma'nolarni rad etadi. Fransuz tili odatda juda ham mavhum til hisoblansa, nemis tili esa aniq, o'ziga xos tushunchalarga boy til hisoblanadi. Nemis tilida fransuz tilidagi bir umumiy tushunchani ifodalovchi uch - ta maxsus fe'l mavjud bo'lib fransuz tilida ko'p holatlarda yasama so'zlardan, nemis va fransuz tillarida esa ko'proq qo'shma so'zlardan foydalaniladi: cendrier-ashtray, aschenbecher; theriere-tea pot... Fransuz va o'zbek tillaridagi so'zlarning tuzilishini qiyosiy o'rganish bir qancha sodda, yasama va qo'shma so'zlar bir-biriga deyarli to'g'ri kelishi mumkinligini ko'rsatadi. Ammo biz fransuz tilidagi so'zlarni o'zbek tiliga tarjima qilayotganimizda ba'zi tafovutlarni ko'ramiz, fransuz tilida yasama yoki qo'shma so'zlarga qaraganda sodda so'zlar ko'proq qo'llaniladi. O'zbek tili yasama va qo'shma so'zlarga boy bo'lib, ular fransuz tilidan farqli o'laroq nutqda ko'p qo'llaniladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR :

1. Ľuboš Krišťák, Miroslav Němec, Zuzana Danihelová, "Interactive Methods of Teaching Physics at Technical Universities", Informatics in Education, 2014, Vol. 13, No. 1, 51-71
2. Oripova N, Rakhimova R, New pedagogical technologies and their application in foreign language lessons, Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, VOLUME 2, ISSUE 1 ISSN 2181-1784 Scientific Journal Impact Factor SJIF 2021: 5.423
3. G.Salomov "Literary Criticism and Literary Translation" "Science" Publishing House Tashkent -1983.
4. Abdullayeva Marhabo Raxmonkulovna. Ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima yaraishi va o'ziga xos xususiyatda. Innovation, integration va ta'lim bo'yicha xalqaro ma'lumot jurnali, 2 (2), (2021). 297-306
5. <https://cyberleninka.ru/article/n/fransuz-tili-fonetikasini-qiyoslab-o-rganishning-ahamiyati/viewer>
6. Ahmadaliyeva G. H. et al. YARIMO 'TKAZGICH MODDALAR VA ULARNING XARAKTERISTIKALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 91-93.
7. Yusubjanovna A. M. BIRINCHI TIBBIY YORDAMNING AHAMIYATI VA UNI BAJARISHNING UMUMIY QOIDALARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 1.
8. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. YURAK ISHEMIK KASALLIKLARI VA ULARNI OLDINI OLISHNING ZAMONAVIY USULLARI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 6.
9. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BUYRAK TOSH KASALLIKLARINI HOSIL BO'LISHIDA GIPODINAMIYANING TA'SIRI //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – Т. 2. – №. 6.
10. Usmonov S., Alisherjonova F. INSON TANASIDA BO'LADIGAN ELEKTR HODISALARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 200-203.
11. Usmonov S., Isroilov S. CHAQALOQLARDA QORIN DAM BO'LISHINING SABABLARI, DAVOLASH USULLARI //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 4 Part 2. – С. 196-199.
12. Isroil o'g'li X. M., Abdusubxon o'g'li U. S. GIPERTONIYA KELIB CHIQISHI SABABLARI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
13. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. BOLALARDA GASTROENTRITNING NAMOYON BO'LISHI //INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON" MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS". – 2023. – Т. 2. – №. 5.
14. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KAM HARAkatLIK NATIJASIDA KELIB CHIqADIGAN KASALLIKLARNI XALQ TABOBATI BILAN DAVOLASHNING TOP 10

TA USULI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – T. 1. – №. 3.

15. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. GIPERTONIYA KASALLIGINI RIVOJLANISHINI OLDINI OLIHNING ENG YAXSHI USULLARI //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – T. 1. – №. 3.

16. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. QONNI SUYULTIRADIGAN TOP-10 MAHSULOT //SCIENCE AND PEDAGOGY IN THE MODERN WORLD: PROBLEMS AND SOLUTIONS. – 2023. – T. 1. – №. 3.

17. Abdusubxon o'g'li U. S. ELEKTROMAGNIT MAYDONINING ORGANIZMGA TA'SIRI //SCIENCE AND INNOVATION IDEAS IN MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 1. – №. 2.

18. Abdusubxon o'g'li U. S. et al. KONDILOMA VIRUSLARINI DAVOLASHDA KRIOGEN TERAPIYA //PRINCIPAL ISSUES OF SCIENTIFIC RESEARCH AND MODERN EDUCATION. – 2023. – T. 2. – №. 1.

19. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. TA'LIM JARAYONLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNING TUTGAN O'RNI //International scientific-practical conference on "Modern education: problems and solutions". – 2022. – T. 1. – №. 5.

20. Abdusubxon o'g'li U. S., Madaminovna M. F. FIZIKA FANINI KOMPYUTER TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA O'QITISHNING AHAMIYATI //E Conference Zone. – 2022. – C. 217-219.

21. Abdusubxon o'g'li U. S., Yusubjanovna A. M. YARIMO 'TKAZGICH MONOKRISTALINI O 'STIRISH //E Conference Zone. – 2022. – C. 33-34.

22. Abdusubxon o'g'li U. S. YURAK QON-TOMIR SISTEMASI KASALLIKLARI. MIKARD INFAKTI PAYDO BO'LISH MEXANIZMI VA OLDINI OLIH CHORALARI //E Conference Zone. – 2022. – C. 227-228.